

PIMMARLUNGNIQTAKHAUNNGITTUQ NINGAQTAHKHAUNNGITTUQ
IHUINAARUTAUYUQ KITUMULLIKIAQ PITQUHIMINIQAQTUNUT: INUINNAIT

Department of Justice
Canada

Ministère de la Justice
Canada

Canada

Una Inungnut Maligatinut Ilihaiivuyuq Naunaitkutakharlu havauhikhaq piliurhimayuq uumani Ilagiiktunut Ningarnirmut Havauhiq Apiqhuiyit Havagvinga Kanatami.

Piumaguvit aatjikutaanik titiraqhimagunik uuminnga titiqqanganik, hivarlugu:

Qaritauyakkut : fcyinfofea@justice.gc.ca

Hivayautikkut: 1-888-373-2222 (akiittuq)

Piinarialiglu Qaritauyap Pulaarvingani: www.justice.gc.ca

© Kuin Nan'ngariayauyuq Kanatamat, pitutigiayauyuq Ministauyuq Apiqhuiyiinut umanngal
Apirihuqtaunahuap Ikayuqtinga Kanatamat, 2012

ISBN 978-0-662-03476-6

Makpираап nampanga. J2-366/2011Riu-PDF

Also offered in English under the title :

Abuse is Wrong in Any Culture: Inuit

Aussi offert en français sous le titre :

La violence est inacceptable peu importe la culture : les Inuits

▷ə ▷bč̄ɻ̄s̄b̄ ɻ̄b̄d̄ād̄r̄s̄ ɻ̄n̄d̄b̄ɻ̄c̄-s̄ Δ̄p̄b̄n̄c̄d̄ ɻ̄c̄j̄c̄ ɻ̄n̄b̄b̄-c̄s̄š̄
d̄āσ̄b̄ɻ̄n̄b̄c̄n̄d̄b̄w̄r̄c̄j̄c̄ ɻ̄p̄d̄c̄d̄ād̄c̄ ɻ̄r̄n̄w̄r̄c̄w̄c̄s̄ Δ̄ōΔ̄c̄

Ammalu pitâgjiausot Labradorimiuttitut atâni taigusingaš Pilukâtaunik tammaniuvuk ilikkusinginniš Inuit

Makpираап puunga hanaugaliuqhimayuq piksaliuqhimayuqlu uumannga **Nuschoold Design Agency**

Apriyukhaq aatjikutaliurumayunut

Naunaitkutangit titiraqhimagut uumani makpираами titiqqamiliunnii aatjikutaliunnginnarialik, ilanganik tamaalluuniit, qanurluuniit, inuup atuqtakhanganik inungnulluuniit maniliurahuangittumut pigumi, akiittumik apirigumigluuniit, kihimi naunaiqhimakpat.

Apriyauyutit ukuninngut pilutit:

- Pivaglugu qayagiyumik naunairumi ihuarninnga titiqqat piliuffaarahuat;
- Naunaiyarlugu tamarmik iluittuq atinga makpираап piliurahuat, makpilaaliuqtublu timiqutigiyangit; unalu
- Naunaiyarlugu piliuffaarninga aatjiktaliurhimayuq ilitariyauyup havaanganik makpilaaliuqhimayuq Kanatap Kavamanganit piliuffaarninngalu ilauyuq ukununga, ukunanulluuniit angiqtauyuq Kanatap Kavamanganit.

Maniliurahuarnirmut piliuffaarniq tuniqhaininngalu pilimaittuq kihimi titiraqhimagumik angiqtauhimakpat Kanatap Kavamanganit ilitariyauyuq titirarmut atannguyamit, Public Works-kunnit Kavamaliqiyigillu Kanatap (PWGSC). Naunairyuumirumaguvit, hivarlugu PWGSC uumanii: 613-996-6886 uumaniluuniit: droitdauteurcopyright@tpsgc pwgsc.gc.ca.

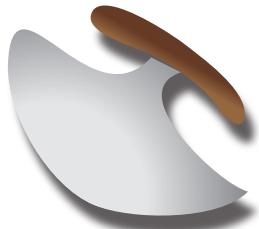
Ilangit Qaritauyami titiraqhimagut piyut uumunnga titiraqhimagumi taiguaqnaittuq Innuinaqtun.

“Tamaryanganngittutit
Qanurli ilihimaniaravit
Inuuhirmik pittianngittuq
Uvvalu ahiruiluni tamaita hauniriyatit
Irene
Apqunmi kamiqaqtuq puqtuyumik

Piqpagiyara Irene
Piqpagiyagit Irene

Huurli ahinunngaunngittutit
Ahinut pihunnginniravit.”
[numiktiqhimayuq]

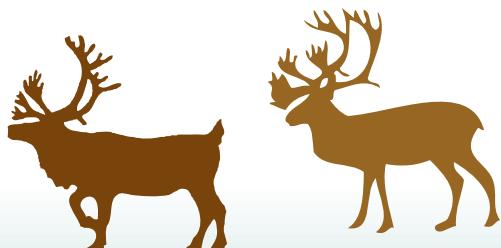

Uumannga pihimayuq, “Angel Street (Lovely Irene)”, aatjikkutaliuqhimayuq apirlraaqhugu Lucie Idlout numiktiqhimayuq

Iluani Ittut

Titiraqhimaninga naunaiyariami uuminnga makpiraaq	makpiraq 4
Taiguaqtumut titiraqhimayuq	makpiraq 5
Inuinnaat arnat Kanatami	makpiraq 7
Qilamiuqtuqaqqat	makpiraq 9
Hunaungmat pimmarlungniq ningarnirlu?	makpiraq 10
Ilvit pipkainngitat!	makpiraq 16
Ihumaalutiqaliruvit	makpiraq 17
Piqlagiyauungittuq iqhiunnginnaruvit	makpiraq 19
Huliyaqliqqat nutaqqatka?	makpiraq 20
Huuq taimailiuliqqa uvamnut?	makpiraq 23
Nakuutqiyaauva ikhinnanngitkupku ikhinnarupkuluunniit?	makpiraq 30
Qanurinniaqqa ikhinnanngitkupku?	makpiraq 31
Hunaungmat qilamiuqtuqaqqat ihumaliurut?	makpiraq 34

Qilamiuqtuqaqqat hunavalungnik nakhakhat naunaitkutaq	makpiraq 36
Humit Ikayuqtauniaqqinga?	makpiraq 37
Qanurinnialiqqa hivayarupkit paliihimat?	makpiraq 39
Huliyauniaqqa paliihimatkut kuatiliqipkaigumiuk taamna inuk pimmarluktiriyuq ningarumiluunniit?	makpiraq 41
Humit aallamit ikayuqtauniaqqa?	makpiraq 42
Nutaqqattauk qanurilinganiaqqatikhinnarupkit?	makpiraq 44
Qanuqtut pinialliqinga iqhiurungnairiamni ikayuqtauninganiglu pigiamni hapkuat tamaat?	makpiraq 45
Tainiit atuqtauyut uumani makpiraami	makpiraq 47

Titiraqhimaninga naunaiyariami uuminnga makpiraaq

Una taiguagakhaq titiraqhimayuq Inuinnait arnanut arnaruhinullu uumatimingni uluriahuliqtut ningarnirmut pingmata aippaminit ilainilluunniit.

Una taiguagakhaq titiraqhimayuq Inuinnait arnanut arnaruhinullu, kihimi Inuinnait tamainnut - angut arnalluunniit, inuulramiugumi inutquarumigluunniit, Inuinnauyut Qablunaangugumigluunniit - aanniqttauuyuq aallanut aanniqtuiyurluunniit akhuuquyauyut ikayuqtauqbluni.

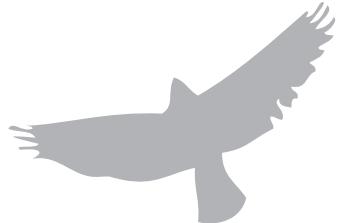

Qiniqhiayuq ikayuqtauyukhamik inmingnut hakuittuunngittuq kihimi naunaitkutauyuq hakugiktuq uummattimini nutqaqtigiamingnik atuqtaunnginnaqtuq ningarnirmut pimmarlungnirmullu.

Tilihimaguvit kinaliqaak aanniqtitaqliqtuq, uqainnariaqaqtat avaliinngittuq ... taiguaqtirlugu una taiguagakhaq ahinunngarluni aannirnaittumik.

Taiguaqtumut titiraqhimayuq

- Ilaani avaliitpiaktumik ihumaginiaqtutit, kannguhukkuvit mamiahukkuvit iqhiurvilluunnit uqaqatigiarni aallanut inungnut qanuriliuqtiauguvit, Inuinnailluunniit uqalirumik uqaruiquvlutit ihumaaluktinnaittumik ilangnik.
- Ilaani uqautiyauniaqtutit ningaqtayutit ilvit pipkaigavit.
- Kihimi amigaittut Inuinnait paqivaktut nutqaqtakhanganik ningarniq taimaa nakuutqiayumik quvianatqiayumik inuugiamingni- inmingnut nutaqqaminullu.
- Una taiguagakhaq aullaqtitautjut kiugiami ilanginnik apiqhuititit humillu ikayuqtaugiarni.
- Makpiraarmi titiraqhimayumi uqaqtauhimaqpiaqtut inuinnauyunit arnanit atuqtut ningaqtayut aipparmingnit ilamingmillu.

Angiatauhimanngittumut: Naunairlugu tamna naunaitkutaq uumanit titiraqhimayumi himmautigiy-aunngittuq maligaliqinirmut naunairumaguvit. Pigiaqni maligaliqinirmut naunairumaguvit ihuaqtumik pitjutikharnik, uqaqtukhaugaluuyutit apirhuiyiinni ikayuqtinganut.

Avaliinngaanngittutit!
Aanniqtauniq ilaunngittuq
piqpagiyaunirmiit!

Inuuhit aallannguqtaaqtuq!

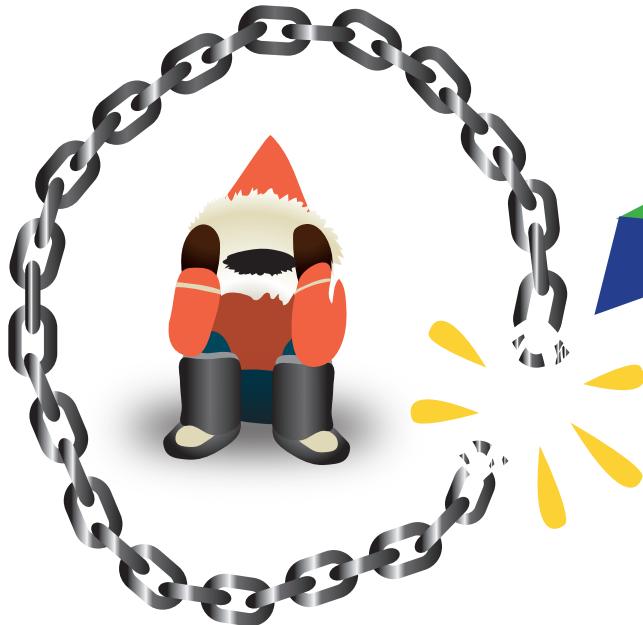
Inuinnait arnat Kanatami

Inuinnauyut arnat nunaqaqtut 52ni nunallaani ukiuqtaqtumi Kaanatami, qablunaat nunagiyangannilu ukunani Edmonton-mi, Winnipeg-mi, Aatuvami, Montreal-mi Yalunaimilu.

Nunagiyarni, arnait, nutaqqalgit inutquanguyullu Inuinnait iqliuqtumik inuuhimayut ubluq tamaat – ilihimayamingnik pipkainngittut, kihimi piqqagiymingnit.

Tamainni nunallaani, amigaitpiaqtut arnat nutaqqallu inuvaktut aanniaqhimayumik timingit aanniqhimayumiglu uummatimingni.

Ilvit pittaaqtutit
taimaaqtirlugu ningarnirmut
atuqtaunnginnarninga ilingnut
nutararnullu taimaatut
inuuhit arnat aallat inuuetingit
nutaqqangillu inuuetingit
aallannguriami.

Qilamiuqtuqaqqat

- atuqtakharnik ihumaliurlugu ilvit nutaqqatillu aannirnaittumik
- hivayarlugik paliihimat, apirlugilluunniit ilatit ilannatilluunniit hivayaqulugu paliihimatkun-nut
- qimaalutit ilannat iglunganut, paliihimatkun-nut, munaqhitkunnut, haamlatkunnut, ulapqivi-gyuamat turvingmulluunniit, nakuukpat qimaavikhat
- iriallaglutit akhutak, qimaalutilluunniit hil-amut, taimaa nuatqatit takugianganni tuhaagianganniluunniit, hivayariamingnik paliihi-manut.

Hunaungmat pimmarlungniq ningarnirlu?

*"Thumayunga taimailiuqtuaq
humaanngittuq ... atuqtaat tamaita
Inuinnait maamangmalu taamna
atuqtaa ... taamna uqautigiyuitaqqtuq."*

- Kinaliqaak aanniqqatit, ningarumitit pimmarluktikpaki-gumi akhuraaluk ilingnut, taamna Pimmarluktitauniq ningaqhiqtitauniq
- Pimmarluktitauniq ningaqhiqtitauniq inungnut pipkaitaaqtuq - pipkaitaaqtuq aipparnit, angutautigiyarnit, aningnit, nukarnit angayungnit, arnaqatigikltarnilluunniit, maamangnit paapangnit angangnit aippat angayuqqaanganilluunniit ... nutaqqatit angayukhiyunilluunniit
- Pimmarluktitauniq ningaqhiqtitauniq atauhiinarmik pipkaitjutautiginiaqtat, ningaqhiqtaunginnarluniluunniit-ningaqtauluni nipimingnulluunniit hugiyauhirnirluunniit pittaqtut
- Pimmarluktitauniq ningaqhiqtitauniq ihuittuq, pipkainrluunniit pimmarluktitauniq ningaqhiqtitauniq pinngit-tuq Inuinnait pitquhinginni ilumuurutinginniluunniit
- Tamarmik pimmarluktitauniq ningaqhiqtitauniq ihuinara-tauyullu.

"Thumayunga amihut hunavaluit pitta-aqtut, kinaliqaak ilihimanngittut ihui-naarutauyut."

Tiglukhuni itimmigluni pimmarluktitauniq ningaqhiqtitauniq aanniqtaiyuq timingnut pihuqhaqhuni pipkainngitarnik -

Hapkuat ihunaarutauyut.

Nuliarnirmut pimmarluktitauniq ningaqhiqtitauyumik ittuq nuliarnirmut kahangnirmik nuliarnirmut pipkaiyuq ilvit piumanngitarnik:

- ... kuniktauniq, kahagaqtauniq akhuuqtitauyumik pipkaiyurluunniit nuliaqtaugjami inungmit nuliarumangitillutit, katuhiqhimaguvilluunniit
- ... ihumaginngitaatit "nutqaquigungni".

Nuliarnirmut pimmarluktitauniq ningaqhiqtita

- ... nuliarumi nutararnik, in'ngutarnik, aningnit nukarnit angayungnilluunniit
- ... unaluunniit nutaraq mikivallaarumi angiriami: ukiulik 16nguqtinnagu (kihimi aatjikutaunnuaqqtat tahapkuat ukiungit), ukiulik 18nguqtinnagu (nuliarahuap ulapqipkaiyuni munaqtuyuq, qanurluunniit.)
- ... unaluunniit nutaraq 18nguqtinnagu ilaliutikpat piksalurnirmut uhinngayumik nuliarniq maniliuriami (uumanilu nuliarniq himmautigiyauyuq higaarlukhamingnik, imikhamingnigluunniit qanurluunniit.)

Hapkuat ihuinaarutauyut

"kannguhuliqtunga mamiahuliqtunga ... kihimi pingitkuma, anipkarniaqta-anga talvannga humunngaunialiqqat nutaaqqatka?"

Ihumamitigut mihinggaqtut (ihumamulluunniit) pimmarluktitauniq ningaqhiqtitauniq atanniutjatauyuq, quiliqtanaqtuq, avali-inngaqtatauyuq ihuinaarutauyuq inmimut-akhuraaluk ihumagiyauniq.

Ilangit ihumamitigut mihinggaqtut pimmarluktitauniq ningaqhiqtitauniq ihuinaarutauni-aqtut -

- ... iqhitarumi inuarnirmut aannirumiluunniit ilingnik kinamigluunniit ilihimayarnik
- ... ahiruqtirigumi tamayarnik aannirumiluunniit pamiaqhatit iqhitaigumiluunniit taimailiuqhuni

- ... mallaunginnaraarumitit huliyaakharnik qunniaraapakkumi ubluq tamaat iqhiuqtaibluitit inuuhirnut kimulluqaak ilihimayarnut (taiyauyrlu ihuinaarut uumilrukhaiyiuyuq).

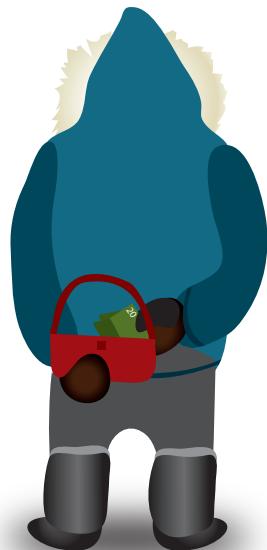
Aallattauq ihumamitigut mihingnaqtut pimmarluktitauniq ningaqhiqtauniq ihuinaarautaunngittut, kihimi ulurianaqtut, taimailiuqtukhaunngittut ilingnut.

- ... ihuinaarumi pimmarluktitaugumi ilingnut in'ngummaktipkaibluitit
- ... irialakkumi ilingnut uqarumilu hukhaunngittutit
- ... atanniqtuigumi humunngauttaaqtutit kitkullu piqatittaqaqtatit
- ... takupkalimairumitit ilannatit ilatillu
- ... ilaupkalimaipkarlutit ulapqigiarni.

Hapkuat pipkaitjutigiyauiliarungnaqhiyut
ihuinaarutinnguaqtuq qakunnguqqat.

“Ilvit kibluqtipkaiyarma aan-nuraarnik. Huliyaakharnik munariyagit qunngiaqtagit ... Ilihimayunnga aallanik angutautiqaqtutit.”

Maningnik aqhaarniq ilingnit piyuq inminiin-naq aturiaminik.

**Ilangit maningnik aqhaarniq ihuinaarutauyut,
ukunatut:**

- ... maniliuqtarnik pigumi inutquaqhiurutingnigluunniit
- ... sainirumi sainiuttingnik manikhariami manikharnik apirihimaittumik
- ... kukigumi ilingnit
- ... pipkainngitpat ihariagiayayut niqikhanik, iglukhamingnik, aanuraakhamingnik havautikhamingnigluunniit ilingnut, nutarat 16nguqtinnagu ayuqhautiqaqturluunniit ilagiyat.

**Aallat maningmik aqhaarniq
ihuinaarutaunngittut, kihimi ulurianaqtuq,
taimailiuqtukhaunngittuq kinaliqaak
hapkuninnga pigumi ilingnut:**

- ... ataniqtuigumi igiami iglungni akhaluutingniluunniit, nutaqeqqiquilirumi in'nguttarnik nutaqeqqiquamangitillutit
- ... annirilirumi pihimagiangni maningnik.

"Thumaliurniaqqunga maniqar-iakharnik. Uqautigaluaqtagillu ... angayuqqaangnunngaulimaittutit. Huumi inuit tamaita nakuuginngit-atit ... hulilimaipiaqtutit pinningit-tutillu hukhamaakhaunngittutit!"

Pimmarluktitauniq ningaqhiqtitauniq atuqtaunnginnaqtuq ukuninnga ...

... ataniqtuiniq avaliiriarni iqhiuriarni
... ataniqtuyaatit ulapipkaiblutit, ihumautipkainahuaqtuq
ilvit pipkaitjutigiyat, kannguhuliqtunga mamiahuliqtunga
ilihimannngitkuvilluunniit qanuriliurniaqtuq
... anipkalimairumi anigiarni ikhinnariarni
talvaniittumanngitkuvit
... nibliqtaliliblutit.

Pimmarluktitauniq ningaqhiqtitauniq nakuun- gittuq una pingmat...

... kinaliqaak "ayurnaqhiryuaqqat" inmingmik, imingangmat
imingavyangmalluunniit
... hulgavit qanutulluunniit uqaravit.

*"Maamamnunngauyunga kihimi uqar-
rmat humaagingitaa uvamnik pipkai-
yunnga taimaatut utiffaaqtukhauyunga
aippamnut nibliqhimaittumiglu."*

Piqanngittuq huuq pipkaitjatauyuq pimmarluktitauniq ningaqhiqtitauniq!

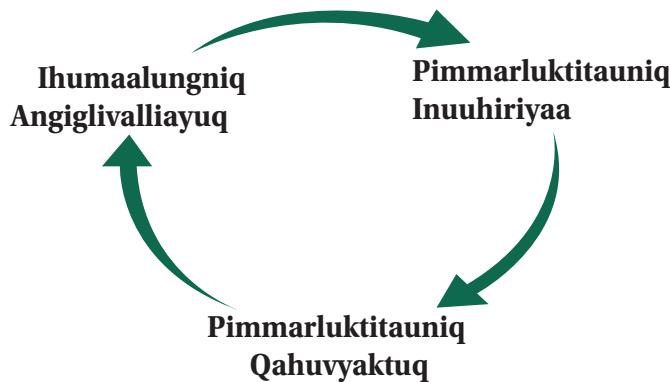
Ilvit Pipkainngitat.

*“Uqaqtuq uvangaguuq
pipkaqhimyara
ukpiriqpiaqtara
taimailingmat.”*

Ilvit Pipkainngitat!

Ihumagigiami uqariamilu ukuninnga Pimmarluktitauniq ningaqhiqtitauniq ayurnaqtuq.

*“Nipainaarniq nakuunngitqiayuq ...
Ningauiyara iqhiunnginnarnaittumik.”*

Amigaittuq inuit ilihimaliqtut piqaqtuq pitquhiuyuq atuqtaunnginnaqtuq ukuninnga pimmarluktitauniq ningaqhiqtitauniq. (Taamna piksa naunaiqtitauyuq qanuqtut una pitquhiuyuq atuqtaunnginnaqtuq havaktuq.) Ihumaalungniq angigliyuumiqpaktuq tatjakaffuk talvannga inuk ningaliqpiarumi. Talvannga “ningarniq” pimmarlugluunniit, taimaarniaqtuq nipaarniaqturluunniit. Tamna inuk ningaqtuq mamianaugaluar-niaqtuq uqariirluni taimailiuffaalimaiqtuq. Uqariirluniluunniit ikayuqtakhaminingnik piniaqtuq ... immingniguunniit piniaqtuq. Kihimi, qakunnguqqat, ihumaalungniq angigliyuumiqtuq talvannga iqhinarliaffaqtuq. Tamna iqhinarut ingattarniaqtuq qakunnguqqat iqhinainnaqhimmaalirluni.

I humaalutiqaliruvit

“In’nguttara apiriinaqtuq manikhampingnik atuqtakhaa higaarlungmut imikhaminingigli, tamaat manikhara piyaa atuqtakharaluara uumani tatqiqlihiutmi.”

Ayuqhautiqpiqtaa pimmarluktitaugaangat ningaqhiraangat ilihimayutit aanniqtuiniiq nutqaqtirumayat, kihimi ilihimanngitkumi uqautigungni taamna ayuqhaut allannguqtirungniluunniit taamna nakuuhiniarungnaqhiuq, ingattaryuumiutiniaeqturluuniit.

“Iqhiuqtunik ilirahukturluunniit uqariami... inuit iqhiuqtut naunaigiyauugiaminiqtauyumik uqamaluktitaugiamilu.”

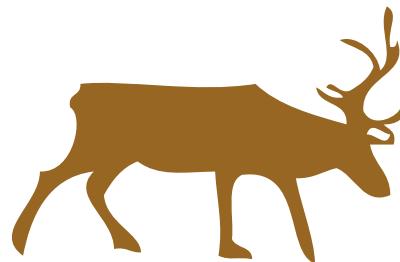

Amigaittut arnat pimmarluktitauhimayut ningaqttauhi-
mayut ilirahuliqpaktut mamiahukhutiglu ... iqhiuqtullu
ilangit ilannangillu ikayulimaiqtaat. Ilaani ilatit ilannatillu
ikayunngitqaqhutik, kihimi uqaqhutik qimaahuirit na-
glingnaittumik nutaqqatit unipkaanganik angigliqtiblugu.
I humaalungniarungnaqhiutit hulinialiqqit, ilatit taam-
naluunniit inuk piqpagiyat aanniqtitauyuq ilingnik. Ki-
himi, itqaumavaglugu, huliguvit ihuaqhiniaqtuq kinamut
pimmarluktitauguvit ningaruvilluunniit. Ilingnuinnaunng-
ittuq taimailiuqtauliqtutit.

Qiniqhialiruvit ikayuqtikharnik naunaiqtitaunngittuq
hakuiqtutit kihimi hakugiktutit uumatingni . Ilvit na-
kuuhiqtirumagungni inuuhit ilatillu piinarialik.

*“Pinnigittaamingnik ningaqttauhimaya-
yumiit ningaqttinganillu nunamingni-
tamainni ayuqhautigiyauyuq.”*

Piqpagiyaunngittuq iqhiunnginnaruvit

Aippaqatigiingniq – inuitut – ihumamitigut nakuuniaqtuq na-kuunginniaqturluunniit, ilaani ihariaginnaqtutit pigiarni ihuatqi-yamik “ihuaghaitjutikhnik”. Ilaani ikayuqtauguvit ikayurniaq-tuq. Nakuuyumik aippaqatigiiktumi, iqhiurnaittuqaqtuq.

“Aqpaqhuqtunga kaibluaqhugu akh-aluut maliktaublunga aipparma tigu-miaqhuni havingmik nutaqqatka tau-tukhutik.”

Huliyaqliqqat nutaqqatka?

Angayuqqat nutaqqamingnik ihariagiyanginnik hivulliu-tigiyakhaat. Qugluumanaqtuq quvianaitpiaqturlu nutaqqat tautugiamingni tuhaagiamingniluunniit angayuqqaanga nin-gaqhiqtauyuq. Iqhiutakpialiqpaktut:

...qungiaqtumik maamanganik patiktauyumik ningaqhiqtumiklu ...tuhaagiami irialaaqtumik nin'ngakhimayumiklu nipiqliqu-tumik.

Nutaqqat:

...iiraqtuqniaqtut iglip ataanut
...tautuktaugigiamikni
..."nakuuqpiarahuaqhutik"
...ikayuulimaittumik ihumagiyuq
...irhiuqhutik
...taimailipkaitjutiyumik ihumagiyuq
...avaliiqtutut ipluni.

Nutaqqat puigulimaiqpagait talvannga inuuhiraalukmini.

"Paapaga imiffaalirmiyuq ublu-mi ... Nakuuqpiarniaqqunga nipainngaaqhimalunga ... taimaat-ut iiriamni takulimaigiaminga ... Maamaga iqliuliqpiatq ... Aan-niqtailiniaqqara ... uvanga ilaa taimailipkarungnaqhiyatka ... qiniqhianiaqqara nukannuara ar-narvingmungautilugu ... haluuqagittapak ... itiqhilanga hikumik?"

Ulurianaqtuq nutaqqanut

Nutaqqat takugiami tuhaagiami inirmiit ilamingni aanniqtiriyut ayuqhautiqaqpiaarniqtaut ayuqhautipkailunilu inuuetingmini angiglikpata.

- Timimitigut ayuqhautingit niaqurliuqtumik, aqiarurliuqtumik, kilaaqtumik, quiluni igliminut, ayuqhaqtuq uqarami, aanirumi unaguhukkumiluunniit
- Inuuhirmiini ayuqhautilgit aallanut nutaqqanut iqhita-aqtilluni, iqubluni, aallamut pinahugiyaa pattitigibluni, hugiungnaiqhugit inuit inminik piuminaiqhuni, nutqangalaaimakpat, quiliqtanaqtumik hinnaktuqtuq, iliharvingmini ayuqhaliqtuq
- Hinikuinnaliqluni ayurhaliqlunilu sikuurvikkmi
- aiyungnaiqhutik, higaarlungnik atuliqhutik, hubluuliqhutik kaasiliimik aallanigluunniit imiinaliqhutigluunniit, inminik kilakhimainnaliqtuq inmingnigluunniit pinahuangninnaliqhuni
- aipparninulluunniit ayuqhautiqlirluni, angigliyuumi-raangata ukpirilirniaqtaat humaanngittuq inuit aanirumitku aallat inuit.

Nutaqqat ilihimayut ningaqtunik pimmarluktitauyunik, taimaili-unngitkumatillugik.

*“Angiglipkaqtaaqtugut pingahuuyunik
aallatqiinguyunik nutaqqanik: qayagiy-
auyuq mannik, naptuyuq uyarangmik,
inungmigluunniit”*

uqaqtuq inuinnauyuq Inirnikhaq Rhoda Karetta, http://www.nccah-ccnsa.ca/76/Messages_from_the_Heart.nccah

Ningaqhiraangavit, ayurnaqpiatqut munarigiami nutaqqatit.
Unalu, ayuitaaqtut, qunnialiraangata taamna inuk ningaqtuq
humaagihuinnngitkaluarlutit piliqhuni.

Hunavalungnik niuvrutiginaqtat nutarat mamihaigiami uumma-
timini uluriahuttinga, nakuunngitpat nutararmut ikayulimaitpat.

Unalu, unaguhuonnaqtutit ubluq tamaat, ayurnaqhiyuq tunigiami
hunavalungnik piumayamingnik. Ikayuqulugit nutaqqatit ikayuq-
turiamti ilamiilluni, Inirnikhami ilannaminiluunniit ikayuqtaugia-
mi ihuaqhainahuaqtillutit nakuruqtitaunahuaqtillutit inuuhirnik.

Nutaqqatit aanniqtauliqqata, ikayuqtikharnik qilamiurlutit.
Nutaramik ningariami ningaqtukhaunngittut maligamut inmat.

Nutaqqat ningaqhiqtauyakhaungittut!

*“Inuit iliqtut putuqaryuaqtut uumma-
timingni ilumuurutimingni.”*

Huuq taimailiuliqqa uvamnut?

Amigaittut huuq inuk iqhinaqpallaarniaqtuq ningarluniluuniit. Qakunnguraangat, pimmarluktitauniq ningaqhiqtitauniq or iqhinaqhaarniq, ningarniq pitjutautigiyauyuq ayuiqhaqhimayuq nutaraubluni. Una uuktuutigilugu, angutit qunniaqtut paapam-nik ningaqtuq maamangminik ilaani ihumagivagaat Pim-marluktitauniq ningaqhiqtitauniq humaangittuq inuillu tamaita taimailiunnginaqtut ... ihumagivaktullu angutit atanniuyukhat pimmarluktukhallu ningarlutiglu arnanginnik inuuhimingni, HUMAANNGITTURLUUNNIIT "taimailiupkaruptitku" ayuqhau-tiqaliraangat inuuhimingni iqhilirumik quviahuruirumigluunniit, iqhinarumi ningarumilu taaffumumnga piqpariyamingnit naun-airutauyuq angutauyut.

“... angutit ihumagiyauyut ningainnaqtukhat.”

Pimmarluktitauniq ningaqhiqtitauniq ihuanngittuq tamainnut ilagiiktunut nunamingnullu, ukuallu Inuinnait ilagiiktut nun-aminingnullu. Tamna iqhinaqhaarniq, ningarniq unalu Pimmar-luktitauniq ningaqhiqtitauniq quvianaittumik pingmat tamainni inungnut pitquhinginnullu, angirniq pimmarlungnirmik ningarnirmik ilauqataunngittuq Inuinnait pitquhinginni ilumuuringinmiluunniit.

Ihumagilugu. Qangaraalk, iqhinaqhaarniq, ningarniq ihuaqhiy-avaktuq qilaminnuaq Inirnikharnit aullaarvingmingni. Inuinnait appariiktuq ilangillu ikayuuqataugiiktumik piyut inuugiammingni ayurnaqtumik hilami. Inuit tamaita - angut, arnaq, nutaraq, Inirnikhaq - havaaqaqtut naunairiammingni ilangit inuunginnarluni kihimi nakuuyumik piyut nutaqqa-ptingnit hivuniptingnut. Angutit havaaangit aanniqtailiblukig ilamingnik, aanniqtipkainngillugik. Pinngitkumi munarinirmik aanniqtipkailuni aanniarutipkaiyuq kaaktipkaiyumi gluunniit ilamingnut aullaarvinginni. Nipaingaarniq pinngittaamingniglu pipkaitjutauyuq naglikhaaqhimmaarnirmik.

“... hamani [naunaiqhimayuq] humaanngittuq pimmarluktitaugiami ningaqhigiami inmingnut atuqtautigiplunilu.”

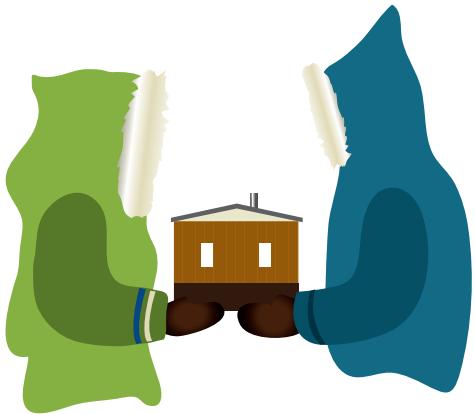
Amigaittuq aallanguqtauniq piyuq inuinnainut nutaami ukiuni. Ilangit hapkuat aallanngurninnga nakuuyuq inuinnainnut- ukunatut ikitqiyauliqhuni nutaqqat tuquyunik - kihimi aallattauq - ukunatut angigliyuumiqhimayuq manilliurniq niuvratauhimayut niqinik hunavalungniglu - pipkaiyuq amihumi atuqtauniq aallannguqtqataa pimmariniq inmingmut aallanullu inungnut. Qangaraalungnitanut ihirutinik - sikuuriaqtitauyut unghahiktnut, nuupkaiyullu - Inuinnait angiqtut ilanginnik ayuqhautigiyayut aallanit pitquhinginnit nakuuyumut piblutik.

Inuinnauyut arnat iqhinaqhaaqtitauvaktut, ningaqtavaktut quulitqiyauliqtuq nampangit aallanit arnanit Kaanatami- algangmingnit Inuinnait angutit. 2004mi, 28 pusantnguyut arnat Nuvunmi avaliittut iqhinaqhaaqtitauyut, ningaqtavut naunaiqhimayumut 7 pusantnguyumik qabluuat nunagiyanginni.

Hunavalungnit angayaqhimainnaqtunik Pimmarluktitauniq ningaqhigitauniq, piqpagiayuhuiqhimayut unalu hulilimaiqhimayumiglu pipkaitjutauyuq quglungsirmiit, naglikharnirmiit, uluriahungnirmiit, ihumaalungnirmiit, ayuqharmirmillu ilihimayungnaiami puigurami Inuinnait pitquhinginnik ilumuurutingillu

maniqqamullu, mamiqaqhimangittullu aanirutingit pimmarluktautihimangmat ningahtaungmalluunniit tautukkamiliunniit nutaraabluni, tamaita pipkaiyut pitquhiuyuq atuqtaunnginnaqhimmaarutingit ukuninnga iqhinaqhaarniq, ningarniq unalu Pimmarluktitauniq ningaqhigitauniq angayuqqaaamit nutaqqamingnut in'nguttamingnut. Ilangit arnat angutillu angigliuyt ihmaintnaqhugu pimmarluktitauniq ningahtauniq humaangittuq arnat inuuhiringmagu. Inuulramiit angigliuyt iqhinaqhaaqtitauqningnarmata tamna uqaqtakharinngitaanik, ikayuqtauhimaittumiglu inirninit ilagiyamingnik, inminigluunniit aallannguqtirahuaruirlugu una atuqtauniq.

“Ilangit angutit uqaqpaktut inuuhingit ayurnaqhiyuruuq arnat havalirmata maniliuqtumik pilirmallu pitquhirralu- anginnit talvuuna ayuqhapkaitjutau- liqtuq ilamingnut.”

Atauhiq qangannuaq aallanngurninnga inuinnarnut piqpaghimaittumik uqaqtiginirmullu nutaqqamingnut, in'nguttamingnut, ublumi inuit pilirmata tahapkunanut aatjikkutariiktut ukiunginnut. Una pipkaitjutiyut tammaqtaiyuq ilihap-kaitjutinik pitquhitigut ilumuuqtamiknik, tahapkuatlu ihummagillaqtuq ninngaqniqmut, naluplunilu qanuqtut atuqtauniaqqa inuuup inuuuhinganut.

Uvva uqaqtaminik Inirnikhaq kiutjutaa -

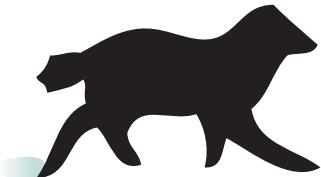
*“Pipkaiyumik ilamingnut piyakhan-
git, ... tamarmik angutit arnallu ka-
yumiittunuamik ilitariliqtaik ihari-
agininnga ikayurlutik ilagiiktunut
havaangit naunainngitkaluarlugu kitut
angutit arnallu havaariyakhangit ...
Maniliuqtamingnik ilanginnut ilagiik-
tunut maniliuqtaat arnat havaangani
havaktut ikayurutivagait ilagiiktut
ayuqharnaittumik maniliqinirmut pi-
yut ihuaqhaigiamilu inuutjutikhangit.”
[numiktiqhimayuq]*

Kivgaqtuqtiiyuq Nunaup Ahiningit Mary May Simon,
Inuit: One Future-One Arctic, makpiraanganit 41, The Cider Press, 1996

Uvva uqaqtaminik Inirnikhap qanuriliurmat:

“Pitquhimut-ayuqhautiqalirmat. Aalla pitquhiq, ilaunngittuq inuit pitquhinginnut, nau-nairmat nunaptingni. Iliqtuq taimaaqhugik ilitquhikput pitquhikput ihumagibluta haku-giingniaqtugut tammaruptitku. Ilihimayugut hakugigupta nakuuyumik piqatigiingniaq-tugut uvaptingni. Tamna Inuinnait pitquhingit inuuuhirmut, inirnikhat nipingilluunniit atuqtauhuirmata, talvuuna inuinnait pitquhingit ihuittumik pipkaitjutauyut. Pitquhivut ayuqhaqtauliqtuq. Amihut inuit pingmagu tamna pitquhiq piutiginngitaptingnik, uvani ayuqhaliqtugut.” [numiktiqhimayuq]

Uqaqtauhimayamikni Meeka Arnakaq *Nuluaq Havauhiq: Kaanatami Inuinnait Havauhikhaq Pimmarlungnirmut Ningarnirmut Pittailiniq*, http://www.pauktuutit.ca/pdf/publications/abuse/AHFNuluaqInuitHealing_e.pdf

Pimmarluktitauvaktut ningaqhiqtauvaktullu hangialirumik, maningmut pigumi, ningagumi, ayurnaqhikpalluunniit. Taimaipkaqtitauyut tahapkuat pimmarluttauyut ningatuq angigivangmata atuqhugu tamna atuqtauniq pimmarluttaunirmut ningaqhiqtaunirmut. Taimainniaqtauq uumatingmit mihingnarningit pipkaingmat igluqaqtut inugiakpallaqhimayunit, havaanginmata puiguramitkiglu kitkuungmangaanik, umangaluunniit timimitigut ihumamitigullu aallanngurmata imirmit aangayaarnaqtunillu higaarlungnit atuinnalirmata.

Taimailihimmaaqtuq huli kinamiqaak inuk ihumagamik-uumatimingni mihigiyanginnik, piumayamingnik, ihariagiyanginnik, aanniqtautinginnik, nalugamiluunniit - "ihumagilluarmagit" kinamit inuk uqaqhuni piqpagiyaanik, talvuuna "pipkaitjutigiyaa" inmingnik aanirlugu tamna aalla inuk, ilaminik taimailiulluaqtut taimaatut piffaalinmainmat, aippaaminitut, nutaramingnik, inirnikhamulluunniit. Tamna inuk aanniqtittiyuq ilihimalimainniaqtauq hulyumik, ilangit ikayuqtauniarungnaqhiyuq taimaaqtigiami tamna pitquhiyuq atuqtaunnginnaqtuq ukunannga iqhinaqhaarniq, ningarniq unalu pimmarluktitauniq ningaqhiqtauniq pilunilu nakurutjutininga.

Ikayunngittutit aanniqtailinngitallu kinaliqaak aanniqtittaatiit kimulliqaak ilangni ilannalluunniit uqanngitkungni.

"Aallat ilatit pipkaigumi nakuuhigiam, tamaita inuit nunagiyarni humaagilimaitaa. Humaagiyakhaunngitat aippat ilihimaguvit aanniqtittiyuq nutaramingnik. Ilihimagungni aippat iqquaqtauq tiglualirumiluunniit nutaqqatit, humaagiyakharigitat. Taimaitturlu uit taimailiulirumi. Tamna nulianga ilihimagumi uinga aanniqtittiyuq nutaramingnik, hirnaaqtarangi-takhaa apiqhuqtaulirumik. Nutaraq niripkaqtauyungnaiqqata, ningaqtauliqqata [nuliarnirmullu] pimmarluktauliqqata ningaqhiqtauliqqallu munariyakhauyukhat ubluq tamaat." [numiktiqhimayuq]

Uqaqtauyamiknit Aupilaarjuk, *Apiqhuqhugit Inuinnaat Inirnikhat: Ihumagiblugik Qangaraalungnitat Maligat*, <http://www.nac.nu.ca/OnlineBookSite/vol2/pdf/chapter3.pdf>

***Amigaittunik ihumavaktuq
Qanurinniaraluaqqa inuuhiriya?
Naniitpali hakugiktuk taliik
Hapummiyikhaa unnungmi?
Hunaubli iglarutaa tammaqtitpaa?
Qakuguli aannirutaa nutqarniaraluaqqa
uvvalu itqaumagiyait
itqaumagihuiqpallialirlugit?
[numiktiqhimayuq]***

*Uumannga pihimayuq "Anger and Tears", aatjikkutaliuqhimayuq
apirilraaqhugu Susan Aglukark unalu Jon Park-Wheeler*

Nakuutqiyaauva ikhinnanngitkupku ikhinnarupkuluunniit?

Ihumagiyakhat aanniqtailigarni, aanniqtailigiamiglu nutaqqatit.

Ilvit ihumangnik pittaaqtutit ikhinnakaffukkungni, utiffaan-
gitarungniliuunniit. Tamarmik ihumatjutigiyat imaatut ittuq
katuhiqtat avitakhat angutautigiyalluunniit.

Iqhiurniaqtutit ilatit ilannatillu ilvit taimailipkaqtat ‘avipkaqtit-
tiyutit aippat nutaqqatillu’. Taimaatut ihumaniaqtut. Tamna ayur-
naqpiatqutq kitumik aturungni. Kihimi iiqtirungni aanniqtittiuyq
ningaqtup ikayulimaitaa tamna ningaqtuq mamiharahuarumi.
Ikhinnarlugiglu nutaqqat ayuiriами ningarniq humaagiyaunngit-
tuq ayuqhapkaitjutiginaqtaa hivuninngal.

Iqhiuliruvit ihumaguvilluunniit ningaqtuaquiaqtutit, ningaqhi-
inaqtumik aippariiktutit. Ningaqhiqpakkuvit atauhiinarmik,
ingattaryuumirniaqtuq talvannga kihimi nutqaqqtitkungni.

Hivulliqpaami, ilvit, nutaqqatillu aannirnaitmiitkuvit. Ihumali-
uliruvit, apirlutit ilingnik:

- Tuquttinahuaqqqa ilingnik nutaqqangnigliuunniit?
- Ingattaryuumiliqqa ningainnalihuni ?
- Nuliaqtayumannngitllutit nulialiqpakpitik?
- Uqaqpakpa inminik pinahuaqtumik?
- Atanniinarahuapakpa hangiaktuqpiaqqaluunniit?
- Kiyuaqtuunmik atuliqpakpa, havingmik, qiqtuunmik,
hiqqutimigluunniit aaniriaminga?
- Aangayaarnaqtunik higaarlungnik atuliqpakpa imiinaq-
huniluunniit?
- Aangayaarnaqtunik higaarluktuqpakpiingga imiinaqhun-
galuunniit puiguriamni aannirnarniq?
- Ihumaalutigivakpatka iqhiuqingaluu aannirniaqtangit
nutaqqatka?
- Ilannatka ilatkalu ihumaalukpat uvamnik?
- Qanuq una ihumaalut ningarniq ayuqhautipkailiqliqqa
uvamnik nutaqqamnullu?

Qanurinniaqqa ikhinnanngitkupku?

“Uqariiyaqqa tiglulimaiqtaanga tai-mailiuffaalimaiqturlu... Ikhinnalimaitara tatjakaffuk taimailiuffaaqqat ... kihimi taimailiuffaaqqat qilamiuqtuqaqtumik qimaarutikhamik upalungaiyarniaqqungana.”

Ihumaniaqqutit nakuutqiyauniaqtuq qimaanngitkuvit.

Ilaani arnat uqaqtuvaktut avitakharinngitait uingit ... humaanngittuq hulikpat, ingattarumiunniit. Amigaittut arnat ayuqhautiqaqpakput ikhinnaqiliraangata ilamingnit aipparminit ilanginnillu - ilaani ilangit taimailiuqtukhaunngittut Godim pip-kaitjutinganik ikhinnarluni.

“Tamaita inuit ilihimayut iqhinaqtumik piinaqtaanga ... ihumaginiaqtut uvanga pipkaqtittunga nakuungitplaqtunga nulialiyaanga ikhinnarupku ... piqpagiblugu huli ... kihimi tuutqayaqtaanga nutaqqatka ihumailiqhutik ... ikhinnaliqtakhara.”

Amihuni nunallaani arnat inminik pipkaiyut ihuittumik uqa-
qtauyullu uqarumik ningaqhiqtautjutinganik ikhinnarumitk-
kuluunniit uinganik. Amihunilu nunallaani inuit uqalimaittut
ningaqhirniq ihuittuq ihuinnaarutauniaqturlu.

Ayurnaqpiaqturlu aippat huuq ikhinnarahuaqtat, ikhinnakaffu-
gahuarungniluunniit, ningarniq nutqaqqtiriarni. Ayurnaqpiaqtuq
nutqaqqat mallaupkarnahualiraangata igluptingnit. Inugiakpal-
laanngittuni nunallaani, humunngaugiakhaq nalunaqpiaqtuq.

Ayurnaqpiaqtuq ikhinnariami piqpagigungni uit. Avaliingittutit
taimaatut piguvit ihuinngittuq humaangitturlu piqpagigungni.
Amigaittut arnat ikhinnarumanngitkumi aippaminik ... nutqaqq-
tiqpiarumayaat ningarniq. Ihumagiyut tamaat uummatingnini
aallanngurniaqtuq munarittiaqtumik piqpariyumiglu piniaqtut
uit angutautigiyalluunniit.

Qimaangitkuvitluuniit, munarhitkunnit tautuktauyukhauga-
luuyutit aaniqtitauuguvit. Uqangitkaluaqlutit atlanut inuknun
qanuqtut aaniqtitauuyutit. Kihimi ihuatqiayuq tautuktauguvit
aaniqtitautjutit uqarukni munarhi taaktluuniit huliyauguvit.

Nakuuyurlu ihumaliurutikharnik upalungaiyaqaruvit qila-
miurlutit anigiarni atuqtakharnik. Puiguqtailugu, ningarniq
inmikkut nutqaqtimalaittuq ... qilamiuqtuqaqqat atuqtakhamik
puiguqtakhanngitat ilingnut nutaqqangnullu!

Hunaungmat qilamiuqtuqaqqat ihumaliurut?

Una qilamiuqtuqaqqat anigiarni atuqtakharnik ilihimayakhat ihumamingni qanuriliuqtukhauyutit ningaffaalirumitit. Upalung-aiyaqhimayukhauyutit ningaffaalirumitit.

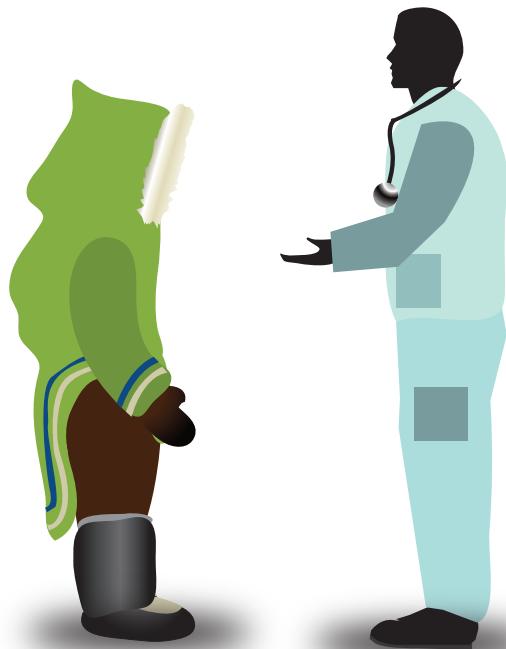
Ilangit arnat ilihimaliqttut qanuqtut qimaayukhat ningatauffaaqtinnagit ... tautuliqpagait naunairutauyut ningaffaarnahualirumik.

“Humunngauyaakkhamik ilihimanng-ittunga talvuuna pihugaaqpaktugut nutaqqatkalu qaffiuyunik ikaarninik utaqqibluta uiga naluhittiqhugu.”

Arnat ningaqtauhimayut uqaliqpaktut akhuurutauyuq ihumaliuqtamingnik atuqtakhamingnik piliuqtukhaugaluat:

- Ilihimalirlugu paliihimatkut hivayautip nampanga (hapkuat nampangit titiraqhimayut makpiraangani tunuaniliuraivingani kingulliqpaanguyumi uuma taiguagakhap).
- Paliihimaqanngitkuvit nunagiarni hivayaqtaaqtat qanitqiayuq aallamut nuna paliihimaqatqumut:
 - ... anginaqhunnguyut akiliqtirlugik hivayaruvit
 - ... qablunaatitut uqayuitkuvit, uqaqtiqakharnik qiniqhialutit ikayuriami hivayaruvit ...
 - ...kiunngitkumik, taimaaruirlutit-hivayaffaalutit uuktuffaatjavutit!

- Puiguqtailugu ilannat ilatilluunniit ilihimayat ikayurniaqtunik ... naunaitkutakharnik uqaqtakharnik uqaqtaaqtutit ilannarnut ilangnulluunniit naunairiangani hivayaqtukhat paliihimamut.
- Naunaiyarlugu qanuqtut munaqhiliarniaqqit, haamlakut havakvinganut, aturvingmut ilannarnullu iglunganut qimaarnahualiruvit humulluunniit qimaqaqtiqarlutilluunniit qilaminnaq.
- Ilkhinnarlutit aannuraanik himmautikharnik, manink aallanigluunniit atuqtakharnik hunavaluit ilannarnit igluani qimaarnahualiruvit qilamiurlutit ... iiqhimalutilluunniit puukatamik iliuraihimayunik ihariagiyarnik.

Qilamiuqtuqaqqat hunavalungnik nakhakhat naunaitskutaq

- puiguqtakhanngitat titiqqat, aatjikutaliuqhimayuni-gluunniit, aannivit naunaitskutat, munaqhiliarutimut naunaitskutat, nutaqqatit munarinirmut aallalluun-niit apiqhuqtatjutit (ukunanik apiqhuqtatjutit kuart-irvingmit qanuriliuqtukhaunngittuq), havaakkhaqhi-urutit nampat, aippallu havaakkhariutit nampanga
- maninik, palaastiuyut maningmik himmautingit, maniqarviup palaastiit maninik amutjutingit, chagliurutikhat, maniqarvingmi naunaitskutangit, maniqarviup naunaitskutkingit (tutquqpagluit mani-nik tutquqtaaruvit ... ilangit arnat ilakunik maninik puuqtuqhimayuq pahiqhiarutimut puuqtuutinganik qiqittiiingmut iliblugin, ilakutut iligami)
- havautituqtakhatinik
- aannuraatit akitunnauyullu pinniqutigiyatit
- akhaluutit laisinga, akhaluutimut/sikiitumut/haantap kiluuttangillu
- iglup kiluutaa
- nutaqqatit aannuraangit piuyariinaqtanginniglu
- qimaaviuyakhat hu-munngauyakharlu naunai-yarlugu.

Qilamiuqtuqaqqat, qilamiurlutit qimaatjavutit!

Nutqaruirlutit katitiriarni tamaita titiraqhimayut nakhaqtakhatit ... qimaanginnarit!

Humit Ikayuqtauniaqqinga?

"Ilihimanngitpiatunnga humunngauyaakkhamniik ikayuqtugiamni ... kihimi, munaqhiliaruma, takuguminga, uqainnarniaqqara talvunngauyunnga qalalaqigama. Taimaatut ilihimalimaittuq qiniqhiayunnga ikayuqtukhamnik ... taimaaningaqhirnaiittumik. Tuhaavaktunga tahapkuat munaqhit ikayuyuktut ningaqhiqtunik arnanik."

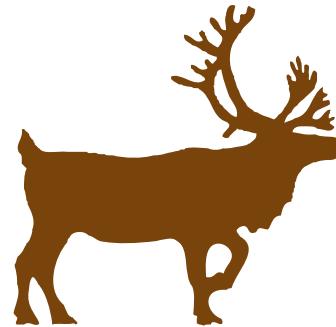
Tamaita nunallaangit inuqaqtut ikayuqtaaqtunik ningaqhiqtauyunik. Hivayarlugit pulaarlugilluunniit apirilugit qanuqtut ikayuqtaaqqat humullu hivayaqtaaqtutit ikayuqtukhanik.

- Paliihimatkut aaniqtailittaqaatit nutaqqatillu, ikayurlutillu kitkunnit ikayuqtaunginnarialiyutit.
- Munaqhitkunnit, munaqhitkut havaktinginnit ulaasiliqiitkut havaktinginnillu ikayuqtaaqtaahi takuyaugiarni munaqhitkunnit naunairiamilu ilagiiktunut ningarnirmut, ikayurlutillu nutaqqatillu kimut ikayuqtukhanillu.
- Qimaaviini havaktut naunaitkutanik tuniinalialgit ikayurlutillu kitkunnit ikayuqtaugiarni.
- Ilanginni nunallaani, naunaitkutalgit ihumamitigut munaqhiit, ipilaiyaimut ihumamitigullu havaktiuyut ikayuqtaaqtaatit ipilaiyaigiarni.
- Ilanginni nunallaani, arnat qimaavingit tunittaaqtaatit nutaqqatillu nayugakharnik tatjakaffuk talvaniittaarni, niqikharnik aanuraakharnik uqautikkut ikayurlutillu, maniliqinirmut, kiinauyaliqinirmut aallaniglu ikayuqtharnik tunittaaqtut.

- Tatjakaffuyut nayurviit nayuriarni talvani qimaaving-munngaugiarni, pittaaqat imaaiviuyulluunniit piliuqt-aqtut tamainni nunallaani ikayuriamtit nutaqqatillu qimaavikharnik.
- Sikuurviup uqautiblutik ikayuqtiuyut ikayuqtaaqtut nau-naitkutakharnik pigiarni ikayuutikharniglu ihariagiyarnik, sikuuruvit huli.
- Hivayaqtaaqtat hivayaqtikkut ayuqhaqtuqtut ikayuqtaa-giarni.
- Ilagiyatit, ilannatit Inirnikhallu ikayuqtaaqtaatit, na-yugakharniglu.
- Minihitatkat naunaitkutikharnik tunittaqaatait ikayurlu-tillu ikayuqtikharnik.
- Kuatiliqinirmut havakvingit naunaiqtitaqaatait kitut piyungnautigiyatit ikayurlutillu kuatiliqinirmut ikayuqtikharnik.
- Ulaasiliqiyitkut havaktingit ikayuqtaaqtaatit manikharnik tuniluni.

Ilvit ilihimayalluunniit inuk qayangnaqtumi iliqqat, hivayatjavat - paliihimatkut, iglunngauniaqtuq ningaqhiliruvit, nutqaqtigiamingni ningaqtup aanniqtittiyurluunniit, uqariamilu piyun-nautititnik ikayurlutillu.

Qanurinnialiqa hivayarupkit paliihimat?

Paliihimatkut ihumalirumik ningaqtayutit, qanurluqaak pigumi, taamna inuk ningaqtuq ilingnik kuatiqtauniaqtuq. Uqaqtukhauyutit paliihimamut ningarnikkut. Paliihima itiqtauvung-munngautittaqaatla.

Amihut paliihimat ayuiqhaqhimagut ningaqliqtaunirmut ilagiktunit aippariiktunullu. Aaniarviliaqtilluhi, munaqhitkunnuluunniit takuyaugiarni ... ikayuqtaaqtaatilluunniit nutaqqatilluiglunnit anigiarni ningaqtauhimaittumik.

Taamna inuk paliihiqikpat, itiqtauvingsiiniarungnaqhiyuq apiqhuqtaulirumi anipkaqtaitjutikhaanut apiqhuqtaugumi. Inugaktumi inniarungnaqhiyuq qaffinnuarni ikaarninik. Talvannga, anittaaqtuq, kihimi apiqhuiyit ihumalirumik huuq itiqtauvingsiittukhauyuq.

Iqhiuruvit aanniqtaunaahuguvit, uqarlugu paliihimamut taamna inuk ningaqtuq anitautinnagu. Apiqhuiqtiingit maliktakhanganik piliuqtaaqqtuq anipkaqtautinnagu. Una uuktuitigilugu, apiqhuqtautinga maliktakhangit hivayaqtakhaungitaatit takuyaqturlilluunniit. Malingitkumigik hapkuat maliktakhangit, paliihima itiqtauvingsungauffaaqtitaa.

Iqhiuguvit aannirniaqtaatit anitautigumi, qimaavikharnik qiniqhiayukhaugaluuyutit, talvaniigiarni tatjakaffuk qimaavingmuluunniit.

Uuminngaluunniit apirittaqaqtutit "ihariagiayarnik aan-niqtitaulimairiarni maliktakhanganik" (haamlamingni, piqaqqat), uuminnga "takuyaqtuqtakhanngittumik hivayaqtuqtakhangittumigluunniit maliktakhangit" (haamlanginni ilagiiktunulluunniit) uuminngaluunniit "takuyaqtuqtakhangit-tumik uqaqatigilimaittaaluunniit maliktakhangit" (ihuinaaqhimagup). Hapkuat maliktakhat pipkaiyut piyakhanginnik talvunnga inungmut aanniqtittiyut iqhitaqturluunniit ilingnik kitunik pittaaqtuq maliktakhanginnik ilingnut nutaqqannulluunniit. Una uuktuitigilugu, maliktakhaq titiraqhimanqtauq uqaqatigilimaitaatit qakuguraalungmut, unaluunniit ilvit nutaqqatilluunniit iglunniittaqaqtutit talvaniinngitpat.

Taamna inuk ningaqtuq malinngitkumigik hapkuat maliktakhangit akiliqyauniaqtuq itiqtirvingmunngaqtitauluniluunniit.

Tupilauyaqaq apiqhuqtiuyrulunniit piumakpat aallanik naunait-kutikhanginnik tunitinnagu maliktakhanginnik apiriniaqtaatit, kinamullu, qaiquolutit apiqhuqtaugiaffingni. Iliffi tamaffi uqariarni qanuriuqtauhimayarnik. Apiqhuiyimi Ikayuqtigannngitkaluarlutit qaitquiayuguvit apiqhuqtaunahualiruvit, kihimi ikayuqtikhaqarumaguvit.

Ayurnaqtuq tahapkuat ningaqtauhimayut apirigiami ika-yuqtauyumagumik. Nakuuyumik pingmagit ilamingnut ihari-

agingmagit ubluq tamaat inuuhimingnik. Kihimi ihariagiynik aanniqtitalimairiarni maliktakhanganik, takuyaqtuqtakhanngittumik hivayaqtuqtakhangittumigluunniit maliktakhangit uuminngaluunniit takuyaqtuqtakhangittumik uqaqatigilimaittaluunniit maliktakhangit, ikayuutautittaqtuq.

Huliyauniaqqa paliihimatkut kuatiliqipkaigumiuk taamna inuk pimmarluktiriyuq ningarumiluunniit?

Taamna inuk ningaqtuq uqarumi ihuinaaqtuq ningarami ilingnik nutaqqatilluunniit, kuatiliqiyiikkut ihuinaarutimut pipkaitjutiqaqtaataa. Taamna ihuinaarutimut pipkaitjutinga akiliqyauniarungnaqhiyaat, ihuinaaqtukhaunngittuq, itiqtaupkailuniluunniit, tamainnigluunniit hapkunaniq. Taamna inuk ningaqtuq ikayuqtautipkaittaaqtuq uqaqatigiiktauluni ilanganik pigiaminiuinaaqtukhaunngittumut.

Itiqtaugumiluunniit itiqtaunngitkumiluunniit piniaqtuq qaffiuyunut talvunnga pilihaarutaanik ihuinaarutautimut qanurailuglu ningaqtamingnik naunaiyarniaqtuq. Iqiuliruvit, uqatjavat Tupilauyamut ningaqtahimayup ikayuqtinganulluunniit. Apiqhuiwinga piliuqtaaqtuq qanuriliurutikhanganik anipqaqtaugumi, ukunatut uqaqatigkhaungittaatiq. Ihumaalutiqaruvilluunniit itiqtaukpat ilvit ilatilluunniit niqikhairniaqtuhi, talvannga kuatiliqitkut angiqtaaqtuq aallamik ihuinaarutimingnik qanuriliurutikhanganik, ukunatut havaktitalugu nunagiyamingni.

Taamna inuk ningaqtuq uqarumi ihuinaanngittumik, apiqhuqtauniaqqtutit apiqhuqtauliquqat. Piumaguvit, uqaqtakhat uqarlugu talukuyaqaqlu ahiniluunniit apiqhuqtauguvit piqaqtumit tiiviqarluni taimaatut takulimaiyaarni taamna inuk ningaqtuq ilingnik uqaqtillugit unipkaarnik.

Ikayuqtikhaqarlilluunniit, avaliingarnaittumik uqaqtillutit unipkaarnik.

Apiqhuqtautikhaa piniaqtuq qaffiuyunik tatqiqhiutinik qangiqqat kuatiqtiinnagu. Kuatiqtiuyut naunaiyarumi tamna inuk ningaqtuq ihuinaaqtumik, talvannga hulipkainiaqtaat. Tamna Tupilauyaq uqaqtiniaqtaat ningaqtayut ikayuqtikhanginik nunagiyarni, ikayuqtakhaatit naunaiyarlugulu kuatiliqininnaganik qanuqtut piyuq.

Hivayautikkut nampangit hapkununnga inungnut tunuani ittut uuma taiguagakhap.

Taamna inuk ningaqtuq ihuinaaqtumik uqaqtaugumi kua-titiqtiuyunit, ihuinaarutaanik piinnariaqtaa nunagiyamingni pigumi uuminnga “Nunagiyamingni Ihuinaarutimut Malik-takhangit”, ilaani taiyauyuq “igluminit aniyukhaunngittuq”. Tamna apiqhuiyii ilaliutiqqaata amihut atuqtakhangit maligami ikayuriami ilingnut nutaqqatillu aannirnaittumik, taimaa takuyakhangitaatit, imilimaitturlu aangayaarnaqtuniglu higaarluni, ittukhaq iglumini hivayaqtakhangitaatit takuyaqturlutilluunniit. Apirlugu Tupilauyaq ningaqtup ikayuqtingaluunniit havaktinga kuatiliqti-nagu qanuriliuriarni.

Humit aallamit ikayuqtauniaqqa?

Amihut nunallaat piqaqtut Inirnirii kati mayiinginnik tiliuqtui-yungarnirmut ikayuriamingniluunniit ilingnik ilatilluunniit apiriguvit.

Arnanut qimaavinganunngauqtaaqtutillu qimaaviqaqqat nunagiyat. Piqannigipat, apiriinalik paliihimatkut, munaqhikut ninggaqtauyup ikayuqtinganulluunniit aullariarni qanitqiayayumut tatjakaffuk qimaavikharnik talvannga hulitjutkharnik piliuriami.

Tamna tatjakaffuk qimaavikhaq (arnanut qimaavinga na-yugakhanganigluunniit) qimaaviyuq talvani ilivt nutaqqattillu nayuqtakhaqhi qaffinnuanik ublunik qaffiuyunigluunniit Santinik. Amihut arnat qimaavingit havaktiqaqtuq ubluq tamaat 24nik ikaarninik. Amihuuyullu qimaaviit piksalutikkut tautungaqtuqatut itirnaittumik tahapkuat inuit ningaqtut.

Havaktut arnat qimaavinginni tuniniaqtut ilingnut, nutaqqattillu, aanniqtitaunnaittumik igiarni, ikayurlutillu niriakharnik, aanuraakharnik, makkaniq, ulapqiyakhanik, naunaitkutkharnik ikayuriamingniglu. Ikayurniaqtaatit naunaipkailutit kitunut ikayutikharnik takuyaqturiarni ukunatut maligaliqinirmut, maniliqinirmut ikayuutkharnik, aaniarviliqinirmut aallamiglu igluqpakharnik, taimaittunik piyumaguvit. Havaktiuyut arnat

qimaavingani uqalimaittut ningaqtengnut, kimullu uqalimaittut, humi ittutit kihimi angiruvit uqaqtaaqtunik.

Hivayautit nampangit arnat qimaavingit ukiuqtaqtumi it-tut Kaanatami titiraqhimatut hamna taiguagakhap tunuani. Nunaqaruvit qablunaat nunagiyangani Kaanatami, hivayautit nampangit arnat qimaavinginnut piinrialik ikayuqtauyumayut hivayautinginni hamna taiguagakhap tunuani.

Hivayaqtaaqtutit arnat qimaavinginnut apiqhuutiqaruvit uqari-arniluunniit qanuriliuqtauyarnik. Uqangitkaluarlugu kinauyutit. Ilangit arnat qimaavingit piqaqtut akitukkut hivayautinik. Amihullu arnat qimaavingit havaktingit ningaqtavaktullu inmi talvuuna ilihimayut ihuigilimaitaatillu.

Amihut nunallaat munaqhiqaqtut nunamingnilu munaqhikunni havaktut ikayuqtaaqtaatit nutaqqatillu. Kitkunnullu ilingnik ika-yuqtikharnik naunaiyaqtaaqtut, tahapununngalu ningaqtayut uumunngalu Nuliarnirmut Pimmarluktitauniq ningaqhiquiti-tauniq, quglukhimagayunut, in'ngummautiqaqtunut ilagiiktut iqhinaqhaarniq, ningarniq. Kitunilu nunallaani, ihumamitigut munaqhiyuq nunamingnilu ihumamitigut havaktiuyuq takuinrialigit ikayuqtkharnik.

Ilangit nunallaat piqaqtut ningaqtayut ikayuqtingit. Hap-kuat inuit ikayuqtaaqtaatit nutaqqatillu qimaavikhaffingnik nayuqtakharnigluunniit, ikayurlillu pigiarni ihariagiyarnik aaniqtitulimairiarni maliktakhanganik (haamlami, piqqaqqat), uuminngaluunniit takuyaqtakhangittumik hivayaqtuqtakhangittumigluunniit maliktakhangit (haamlanginni ilagiiktunulluunniit, naamakpat) uuminngaluunniit takuyaqtakhangittumik uqaqatigilimaittaaluunniit maliktakhangit (ihuinaaqhimayuq). Ningaqtayut ikayuqtingit ikayuqtaaqtaatillu takuaugiarni aaniarvingmi maligaliqinirmullu ikayurlutit. Naunaiqtaaqtaatit pi-laarutit ikayurlillu ikayuqtikharnik ihariagiyarnik. Ningaqtayut ikayuqtingit mallauttaaqtuq paliihimalialiruvit aaniarvingmulluunniit. Ikayurniaqtut ihumaliuqtillutit.

Naalaktaaqtullu uqarumaguvit hulyautiyumut qanuritta-akhniklu. Amigaittut inuit kiugaangamitku ikayuqtauyumayut hivautinganik atuqpagaitlu ningarniq. Tahapkuat nampangit ningaqtahimayunut ikayuqtiuyut havaktingit ikayurumayunutlu tunuani ittu uuma taiguagakhami. Apirhuutikkut ikayuqtogumaguvit kuatiliqinirmut ikayuqtinganik apirhuqviup ikayuqtinganitluuniit, ilaaniittauq, akiittuq. Uqaqatigilugu kuatiliqinirmut ikayuqtinga havakvinganut, hivayautikkut ikayuqtaugumaguvit, kuatiliqinirmut ikayuqtinganut ningaqtayullu ikayuqtinganik naunairiaqni humut ikayuqtauniaqqit ikayuqtaugiaqnilu akiit-tumik.

Unalu, tamaita nunagiayut Kaanatami piqaqtut hivayainnari-alik ayuqhaqtauyunut hivayariamingni, piqaqtut akiittumik atuinnarialik nampanik. Tahapkuat inuit kiuyut hivayautimik piqannigittut naunaitkutalingmik nampangit uqangitkaluarlugulu atirnik. Uqarniaqtut humit ikayuqtaugiaarni.

ILIHIMALUGU – hivayaruvit kitunik nampanik titiraqhima-yunik puukattaani ittuq hamna taiguagakhami, hivayautit kingulliqpaamut hivayaffaarutiqaqqat, hivayatjavutit aallamut nampamut hivayaruirungni paliihimatkut, ayuqhaqtunut hivayautinganut, arnat qimaavingit uumunngaluunniit ningaqtayunut ikayuqtinga havaktinganut. Taimaatut tamna ningaqtup ilihimalimaittuq huliyutit hulinahuaqtutiluunniit.

Nutaqqattauk qanurilinganiaqqat qimaaguma?

Qimaagungni ningaqtauguvit, uuktuinnariaqaqtutit pihimagiarni nutaqqatit. Aippat pihimapkailimaitaik nutaqqatit ikhinnarangni qimaaliravit.

Ihumaguvit nutaqqatit ningaqtauniaqtut, uqaqatigitjavatit paliihimatkut apirligvik mallauqulugit qimaavingmunngaugiaffingni humulluunniit aanniqtaligiarni. Nutaqqatit nakhalimaitkungni, uqatjavatit paliihimamut ningaqtauniaqtut nutaqqatit.

Qimaatinнатit, uqaqatigiakhaugaluat apiqhuiyiit ikayuqtinginnut qanuqtut nakuutqiayuq aanniqtunaittumik ilingnik nutaqqatillu. Apiqhuiyiit Ikayuqtinga ikayuqtaaqtaatit uukturiarni kuatiliqinirmut pihimagiarni angayuqqaanguyunut maligutinganik.

Ihumaalukkuvit nutaqqatit aanniqtitauniarmata, Apiqhuivingmi Ikayuqtigiyat apirittaatqutuq kuatirviup apiqhauqtautinganit malirutikhamik pipkaigiami aippat munaqtigarluni pulaariami nutarangit, takupkaqtailingmigluunniit. Taamna kuatirviup apiqhauqtautinga naunaiyarniaqqaan qanuqtut piniaqqaan kitu nakuutqiayuq nutaqqamut. Ihumalugulu taimainngittuq kuatirviup apiqhauqtautinga pitquigumi takupkaqtahangittumik nutaqqanik angayuqqaamingnit. Pulaaqtauninnga munaqtaunngitpataluunniit, ihuaqhinnariaqaqtat malluapkailutit inungmik nutaqqatit pinahualirungni pulaaqtinahualirungniluunniit taimaa ayuqhaqtitaunnaittumik.

Aannirnaittumik ilingnik aannirnaittumiglu nutaqqatit hivulliutigiayukhaq. Talvaniihurlutit qayangnaqhiumi ihumaalukkavit qanuqtut ikayurniarangni nutaqqatit avaliiruvit. Qimaavingit tunittaaqtut ilingnut nutaqqatillu tatjakaffungmik ikayurnirmik qiniqtilutit iglukharnik akuniraalungmullu ikayutikharnik. Apiqhuivingmi Ikayuqtigiyat ikayuqtaaqtaatillu apiriqulugu kuatirviup apiqhauqtautinganut pipkaiqublugu aippaat akiliqulugu maningmik tuniyukhaq ilingnut ikayuutaigtiami ilingnut nutaqqatillu.

Piqaruvit munariyakharnik angayuqqaamullu maligaqunirmik, nakuuyuq pihimaguvit titiqqap aatjikutaanik ayuqhaqtauqaliqqat. Tunittaaqtautillu titiqqap aatjikkutanganik nutaqqatit sikuurvinganut nutaqqiqivinganulluunniit.

Ihumaalukkuvit aippat kinaluunniit aqhaaqtauniarumik nutarangnik talvannga, Kaanatamilluunniit, uqatjavat Apiqhuivingmi Ikayuqtigiyarnut. Kuatirviup apiqhuiyiinga pliuqtaaqtuq maliktakhamik atauhiinarmut tamarmigluunniit angayuqqaat aqhaalimaitaik nutarangit humilliqaak (ukunatut haamlanganit, qablunaat nunagiyananit, aviktuqhimayumit Kaanatamilluunniit). Kuatirviup apiqhuiyiinga pipkaittaaqtaa nutaqqap ahinit itqutikhq Nunaryuamut pihimayaugiami kuatiliqinirmit. Amigaittuq “tamainni nunaryuaptingni nutaramik aqhaaqtuq”) taiguangninnarialik uumani: http://www.voyage.gc.ca/faq/child-abduction_enlements-enfants-eng.asp.

Qanuqtut pinialiqqinga iqhiurungnairiamni ikayuqtauninganiglu pigiamni hapkuat tamaat?

Ayuqhaliuvit huliyaqharnik, qanuriuriami, pittaqtutit pilirirnai iqhiurnaittumik hakugingnirmiglu.

Amigaittut pittaqtatit hakugikhimiarni, pittaarnirmiglu avalitumiglu pigiarni.

- Uqaqatigilugik ilihimayarnut ... uqanngitkaluarlugu tamaat, ihuariarnik uqariarnik
- Tamarmik nunagiayut piqaqtut arnat katimablutik miqhuqtunik, ulapcipkaiyunik, maamat nutarannuangillukatimayiinik, Imituirumayunut katimayiit unalu qab-lunaatit taiyauyuq Alanon katimayiit tahapkununnga ayuqhaqtiauyut imingainnaqtunik ittu, aturvilkit, inirniit iliharvingat, pulaarviyuniglu taiguarvinganiglu ... hap-kununngaumik katimaviyunullu pipkaitjutinaqtaqtiq ihumatit uumatillu ihumaaluiunnarnaittumik, inmimik qanuriilurniq, ihugiliruvit ilingnik iqhiuliruvilluunniit ... angilrauffaarniaqtutit nutaanguqhimayumik hakuging-nirmik ilingniglu ihumagilluariarni

- Avaliingaarlutit maniqqami, avaliingarlutit nutaqqatillu ilihimayarniglu ilannatit ilatilluunniit ... inuit tamaita uqaliqpaktut ahinunngauguvit nunagiayarnit pipkaitjutigivaktuq iqhiulimairami, inuuetingani piumayaminik ilumuurutiyamingniglu ihuaqhaitjutinganiglu
- Amigaittut arnat naunaiqtaat angaatjuliqinirmik piqarumik ukunatitut qangaraalungnitamik quviahuitigiyau-innganik, qinngarumi, mamihautinik katimaqataugumi, angatjuliarumilu tuniyuq iqhiurnairami ... ikayuqti-tauyurlu takugiami ayuqhautiganik, kituniglu piyakhaa inuuahirmini, nakuutqiayayumik
- Ipiraillaqitjutiqaruvit takuyaqtuinnariaqaqtutit nunagi-yarni ikayuqtiuyut apirlutillu mamihaitjutikharnik.

Nakuutqiayayumik inuugiarni,
nutaqqatit, pipkaivaktuq ...

**atauhirmik
ihuaqhiutjutiqarumi
piluni!**

Tainiit atuqtauyut uumani makpiraami ...

Angiqtitaunngitpat:

Hapkuat kangiqhitjutiuyut ikayurniaqtaatit kangiqhigiarni, maligaliqinirmut naunaitkutaunngittut. Piyumaguvit ayurnaqtunik, ihuatqiyaunuk naunaitkutanik, uqaqatigitjavat Apiqhuiyiit Ikayuqtinga.

ningaqtauniq

Ningaqtavaktut kinaliqaak akhuurumi, iqhitaarumiluunniit akhuurnirmut, kinamut naamaktumik pigumi kihimi tamna inungmit. (Naamagiyaut pipkaigumi tunigumiluunniit iqhiuqtumik ingittuq naamaktuq taimailiyaugumi.)

akilirlugu anigiami kuatirniq

Una kuatiliquut pipkaiyuq taamna inuk itiqtaukpat ihuinaarutiqaqtauhimayurlu. Kuatirvik naumairniaqqaa tamna inuk anittaqqat maliktakhaqarluni, ukunatut uqaqatigilimaitaatit. Tamnaluunniit Kuatirviup Apiqhuqtinga itiqtauhimayukhaugaluaq ihuinaarutingit iniqqata. Akilirluni anigiami taiyauvakturlu uuminnga

“tatjakaffuk kuatiqilirmut anittaqqatuq”.

ihuinaaqtumik uumilrukhaiyiuyuq

Iqhiuruvit kinaliqaak maliinalirmatit hivayainnalirmatit uqaqatigiumangitillugu, qunngiaqtaatilluunniit iqhitaarahuaqtumigluunniit ilingnut nutaqqatingnullu, ilangulluunniit, taamna inuk ihuinaaliquq ilihimayauyuq ihuinaaqtumik uumilrukhaiyiuyumik. Ilaani una taiyauyuq ungahivyaktumik maliktuq inungmik.

Akigaqti Apiqhuiyiit Ikayuqtinga

Una Apiqhuiyiit Ikayuqtinga (ilaani taiyauyut Akigaqtinganik uuminngalunniit Akiraqtii Apiqhuiyiit Ikayuqtinganik) piyut kavamatkunnut (ilihimayayuq "Akigaqtimik"). Tamna akigaqti pipkaitjutigiyagaa Kuatiqtumut ihuinaarutaqaraangat Pipkaitjutinatqurlu ningaqtayuq tautukturluunniit uqariamingni unipkaanganik Apiqhuiyiimut. Taamna ihuinaaqtuq inmikkut ikayuqtiqarniaqtuq, taiyauyut ihuinaaqtuq ikayuqtinganik.

pihimalugit angayuqqaarnimut maliktakhangilluunniit

P Pihimalirupkit nutaqqatit, maligatigut munariyakhat ihumaliuryualiuvit Nutaqqiqiniunganut sikuuqtaunirmullu. Munarigungnik, nutaqqatit ilingni igluqaqatigiyatit, kihimi pulaqpangniaquq paapangminut maamangminulluunniit. Nutaranik munariniq avaliittumut munariyauttaaqtit, atauhiyuq angayuqqaap ihumaliuryuaqtukhaq nutaqqamingnik, tamaptigluunniit pihimaliruptig, talvani angayuqqaangit angiyunik ihumaliuqtukhat atauttikku. Allattauq taininnga, ukunatut "angayuqqaanimut maliktakhaq" atuqtaunnginalik nunagiyarni aviktuqhimagarniluunniit. Angayuqqaarnimut maliktakhaq piliuqhimagayuq qanuqtut ihumaliuriamingni nutaramut, qanurlu nutaqqap nayukaffugiami tamarmik maamanga paapangalu.

kuatiquitjutaut

Iqhuruvit ihumaaluliruvit aanniqtitauniaqtutit, kihimi palihi-matkunnut uqarumangitkuvit, kuatiqtitjutikhamik piinariaqatutit haamlatigut ilagiitigulluunniit kuatiqtittinirmik naunair-lugu tamna ningaqtuq ilingni ittukhaunngittuq, ilihimayayuq uuminnga takuyaqtuqtakhangittumik hivayaqtuqtakhangit-tumigluunniit maliktakhangit. Kuatiliqinirmik ikayuqtikharnik piyukhaugaluyutit naunaiyariami qanurittunik haamlatigut ilagiiktunulluunniit kuatiliqinirmut maliktakhat piinrialik nunagiyarni aviktuqhimagymiluunniit ikayuutauniaqtuq ilingnut.

Ihariagiyanik aanniqtitaulimairiarni maliktakhanganik qilamiuqtumik pittailinirmut maliktakhanginnik haamlatigut pittailinirmut maligutayut piinarialgit tamarmingmi nunagiyayunut aviktuqhimagynulluunniit uumanii ihuaqtunik ilagiiktnut iqhinaqhaarniq, ningarnimut maligait. Tunittaqtaa ningaqtayup tatjakaffuk avaliittuq havaariyakhanga iglumi; piirlugik Pimmarluktitauniq ningaqtitaunirlu iglumit; kigliqarliurlugu kimit uqaqtukhaq uqaqatigikiukharlu ningaqtayumut aallaniglu ihuaqhaitjutikhanik.

Kuatiliqinirmik ikayuqtittukhaugaluyutit naunaiyariami qanurittunik ilagiiktunut kuatiqyaunirmut maliktakhat unaluunniit haamlangani kuatiliqinirmut maliktakhat piinrialik nunagiyarni aviktuqhimagymiluunniit hapkualluunniit ihuaqtut pipkaitjutigiyanginnut.

takuyaqtuqtakhaunngittumik uqaqatigilimaittaaluunniit maliktakhangit

Iqhiuruvit ihumaaluliruvit aanniqtitauniaqtutit, uuminnga pii-narialiuyutit takuyaqtuqtakhangittumik uqaqatigilimaittaaluunniit maliktakhangit, taiyauyurlu "kuatiquiyuq". Una ihuinaaqtup kuatiliqiniq maliktakhaa piliuqhimaayuq atuqtakhangit taaffumunnga inungmut ningaqtumut. Una uuktuutigilugu, taamna inuk takuyaqtulimaittaatit, titirarlutit ilingnut, hivayarlutillu. Malinngitkumiuk maliktakhanganik, paliihima itiqlaqtaunginnariaqataa. Naunairyuumirumaguvit uumuuna takuyaqtuqtakhangittumik uqaqatigilimaittaaluunniit maliktakhangit apiriinariaqatqat paliihimamut uumunngaluuunniit Apiqhuiyiit Ikayuqtinganut.

ihuinaaqtup maliktakhangit

Una ihuinaaqtup kuatiliqitjutaa maliktakhaa ilanganik ittuq ihuinaarutinganut maliktakhaanik ihuinaaqtup. Inuk ihuinaaqtumik maliktakhaqaliqqaat piqarniaqtaq maliktakhanginnik piliuqhimaayuq anipkaqtaugumi, ukunatitut ikayuqtimut uqaqatigiluni.

ihuinaarutautinganik qanuriliuqtitanahuaq

Kuatirviup apiqhuiyiinga ihuinaaqtumut ihuinaaqtumik uqarumik ihuinaarutinganik, taaffumunnga ihuinaaqtumut itiqlaqtaupkainiaqtaa, taiyauyuq itiqlaqtaupkaitjutimik, itiqlaugiamini nunagiyingningi, taiyauyuq nunagiyingningi itiqlautjut. Talvani ihuinaaqtup itiqlauhimayukhaq nunagiyingningi, maliktakhanik piqatqut maliktakhaanik, ukunatitut igluminit aniyukhaunngittuq kihimi humunngaqqat huuqtaurlu anittaqtuq humunngarangat, ilaani taiyauyuq "igluminit aniyukhaunngittuq". Havaquiniaqluunniit nunagiyingningi, ukunatitut tuktuhurluni.

Qilamiuqtuqaliqqaat Ikayutikhangit Ningaqtauhimayunut Arnait Nutaqqanginullu

YUKON-MI

<ul style="list-style-type: none">• Paliihimat<ul style="list-style-type: none">◦ Beaver Creek (867) 862-2677◦ Carcross (867) 821-2677◦ Carmacks (867) 863-2677◦ Dawson City (867) 993-2677◦ Faro (867) 994-2677◦ Haines Junction (867) 634-2677◦ Mayo (867) 996-2677◦ Old Crow (867) 966-2677◦ Pelly Crossing (867) 537-2677◦ Ross River (867) 969-2677◦ Teslin (867) 390-2677◦ Watson Lake (867) 536-2677◦ Whitehorse 911 uumunngaluunniit (867) 667-5555• Ningaqtunut Ikayurvikaat<ul style="list-style-type: none">◦ Whitehorse (867) 667-8500 uumunngaluunniit 1-800-661-0408, atayumut 8500 (akiittuq)◦ Dawson City (867) 993-5831	<ul style="list-style-type: none">• Ayuqhaqtunut Hivagvikhaat<ul style="list-style-type: none">◦ Kaushee's Place (867) 668-5733 (angmaumayuq ubluq tamaat 24/7) (hivayaqtat akiliqtaaqtaa)◦ Ningaqtup Ayuqhaqtaiuyup Qaritauyakkut Ikayurutikhaanik 1-800-563-0808 (akiittuq) (angmaumayuq ubluq tamaat 24/7)◦ Nutaqqat Ikayuqtauyumayut Hivayaqtakhaat 1-800-668-6868 (akiittuq) qaritauyakkulluunniit uumani kidshelpphone.ca (angmaumayuq ubluq tamaat 24/7)• Arnat Qimaavingit unalu Hivumuurahuarnirmut Iglungit<ul style="list-style-type: none">◦ Dawson City (867) 993-5086◦ Ikayurniq Ihumagiyaulluaqtullu Ilagiiktunut (Watson Lake) (867) 536-7233◦ Kaushee's Place-kunni (Whitehorse) (867) 668-5733• Tupilauyap Ikayurahuaqtaanut Ihuinaqtumik Tautuktuq Pinahuarut, Justice Canada-mi - Whitehorse (867) 667-8112• Maligaliqinirmut Hivayautingit (867) 668-5297 (Whitehorse) uumunngaluunniit 1-866-667-4305 (akiittuq)
---	---

NUNATTIARMI

<ul style="list-style-type: none">• Paliihimat<ul style="list-style-type: none">◦ Aklavik (867) 978-1111◦ Deline (867) 589-1111◦ Fort Good Hope (867) 598-1111◦ Fort Liard (867) 770-1111◦ Fort McPherson (867) 952-1111◦ Fort Providence (867) 952-1111◦ Fort Resolution (867) 394-1111◦ Fort Simpson (867) 695-1111◦ Fort Smith (867) 872-1111◦ Hay River (867) 874-1111◦ Ulukhaqtuuq (867) 396-1111◦ Inuvik (867) 777-1111◦ Lutsel K'e (867) 370-1111◦ Norman Wells (867) 587-1111◦ Paulatuk (867) 580-1111◦ Rae (867) 392-1111◦ Ikaahuk Inuvik-kuurluni (867) 777-1111◦ Tuktoyaktuk (867) 977-1111◦ Tulita (867) 588-1111◦ Wha Ti (867) 573-1111◦ Yalunaimi (867) 669-1111• Ningaqtunut Ikayurvikaat<ul style="list-style-type: none">◦ Inuvik (867) 777-5493◦ Yalunaimi (867) 920-2978	<ul style="list-style-type: none">• Ayuqhaqtunut Hivagvikhaat<ul style="list-style-type: none">◦ NWT Help Line 1-800-661-0844 (akiittuq) unalu (867) 920-2121 Yalunaimi (angmaumayuq ubluq tamaat 7mit unnuktumit 11mut unnuktumut ubluq tamaat)◦ Alison McAtee Igluqpak 1-866-223-7775 (akiittuq) uumunngaluunniit (867) 873-8257 in Yalunaimi (angmaumayuq ubluq tamaat 24/7)◦ Ulukhaqtuuq Ningaqtayunut Ikayuqtauyumayunut Hivayaut (867) 396-3911◦ Inuvik (867) 777-3877◦ Nutaqqat Ikayuqtauyumayut Hivayaqtakhaat 1-800-668-6868 (akiittuq) qaritauyakkulluunniit uumani kidshelpphone.ca (angmaumayuq ubluq tamaat 24/7)• Arnat Qimaavingit unalu Hivumuurahuarnirmut Iglungit<ul style="list-style-type: none">◦ Aimayunga Arnanut Qilamiuqtuqaqqallu Aqhaaqtauyullu Nutaqqat Munariyauvinga (Tuktoyaktuk) (867) 977-2000◦ Alison McAtee Igluqpak (Yalunaimi) 1-866-223-7775 (akiittuq) uumunngaluunniit (867) 669-0235◦ Katimavik Ukiuqtaqtumiutanut Ilagiiktut (Yalunaimi) (867) 873-9131◦ Ilagiiktunut Ikayurvik (Hay River) (867) 874-3311◦ Inuvik (867) 777-3877◦ Sutherland Igluqpak (Fort Smith) (867) 872-5925◦ Yalunaimi Arnat Nayugaat (867) 873-2566◦ Ikayuqtauyumayunut allani nayugauyuni -
---	---

	<ul style="list-style-type: none">○ Fort Providence-mi, hivayarlugu Ilagiiktunut Inuuhiqmut Pinahuarut Zhati Koe Katimavingani (867) 699-3801○ Fort Liard-mi, hivayarlugu Ilagiiktunut Ningauniqmut Nutqaqtiriniq Pinahuarut Acho Dene Koe Allait (867) 770-4001● Tupilauyap Ikayurahuaqtaanut Ihuinaaqtumik Tautuktuq Pinahuarut, Justice Canada-mi<ul style="list-style-type: none">○ Inuvik (867) 777-3075○ Yalunaimi (867) 669-6911
--	---

Ihuarhaqtauyuq Fipyuali 2012-mi

Qilamiuqtuqaliqqat Ikayuutikhangit Ningaqttauhimayunut Arnait Nutaqqanginullu

NUNAVUT

<ul style="list-style-type: none">• Paliihimat<ul style="list-style-type: none">◦ Ikpiajuk (Arctic Bay) (867) 439-0123◦ Arviat (867) 857-0123◦ Qamanittuaq (Baker Lake) (867) 793-0123◦ Iqaluktuutiaq (Cambridge Bay) (867) 983-0123◦ Kinngait (Cape Dorset) (867) 897-0123◦ Igluigaarjuk (Chesterfield Inlet) (867) 898-0123◦ Kangiqtugaapik (Clyde River) (867) 924-0123◦ Salliq (Coral Harbour) (867) 925-0123◦ Uqhuqtuuq (Gjoa Haven) (867) 360-0123◦ Ausuittuq (Grise Fiord) (867) 980-0123◦ Sanirayaak (Hall Beach) (867) 928-0123◦ Iglulik (867) 934-0123◦ Iqaluit (867) 979-0123◦ Kimmirut (867) 939-0123◦ Kuugaruk (Pelly Bay) (867) 769-0123◦ Kugluktuk (867) 982-0123◦ Pangniqtuuq (867) 473-0123◦ Mittimatalik (Pond Inlet) (867) 899-0123◦ Qikiqtarjaq (867) 927-0123◦ Kangirliniq (Rankin Inlet) (867) 645-0123◦ Nauyaat (Repulse Bay) (867) 462-0123◦ Qausuittuq (Resolute Bay) (867) 252-0123◦ Sanikiluaq (867) 266-0123◦ Taloyoak (867) 561-0123◦ Tikirarjuaq (Whale Cove) (867) 896-0123• Arnat Qimaavingit unalu Hivumuurahuarnirmut Iglungit<ul style="list-style-type: none">◦ Nakurutjutinganut Katimavia (Iqaluktuutiaq) (867) 983-2133◦ Innuit Arnat Katimayiit (Taloyoak) (867) 561-5902◦ Katauqaq Inuit Ayuqhaqtunut Katimavia (Kangirliniq) (867) 645-2214◦ Tukkuvik Arnat Qimaavingat (Kinngait) (867) 897-8915◦ Qimaavik Himmautimut Igluqpak (Iqaluit) (867) 979-4500• Ningaqtunut Ikayurvikhaat<ul style="list-style-type: none">◦ Iqalungmi (867) 975-6308◦ Kangirlinirmi (867) 645-2600• Tupilauyap Ikayurahuaqtaanut Ihuinaaqtumik Tautuktuq Pinahuarut, Justice Canada-mi - Iqalungmi (867) 975-4600	<ul style="list-style-type: none">• Ayuqhaqtunut Hivagvikhaat<ul style="list-style-type: none">◦ Nunavut Kamatsiaqtut Ikayuqtauyumayunut Hivayaut (Baffin Ayuqhaqtunut Hivayautigaluannguyugaluaq) (867) 979-3333 (Iqaluit) unalu 1-800-265-3333 (akiittuq tamarminit Nunavunmi Nunavingmilu nunallaanginnit) (angmaumayuq ubluq tamaat 7munngaqqat unuktumi 12mut, 7nik ublunganik)◦ Kugluktuk Ilihimanirmut Katimavia (867) 982-4673◦ Kangirliniq Keewatin (867) 645-3333 (angmaumayuq ubluq tamaat Hivulliumnit Tallimiunmut 7munngaqqat unuktumi 10mut unnuktumi)◦ Nutaqqat Ikayuqtauyumayut Hivayaqtakhaat 1-800-668-6868 (akiittuq) qaritauyakkulluunniit uumanikidshelpphone.ca (angmaumayuq ubluq tamaat 24/7)• Munaqhitkut<ul style="list-style-type: none">◦ Ikpiajuk (Arctic Bay) (867) 439-9918◦ Arviat (867) 857-2959◦ Qamanittuaq (Baker Lake) (867) 793-2045◦ Iqaluktuutiaq (Cambridge Bay) (867) 983-4182◦ Kinngait (Cape Dorset) (867) 897-3686◦ Igluigaarjuk (Chesterfield Inlet) (867) 898-9045◦ Kangiqtugaapik (Clyde River) (867) 924-6565◦ Salliq (Coral Harbour) (867) 925-8222◦ Uqhuqtuuq (Gjoa Haven) (867) 360-6826◦ Ausuittuq (Grise Fiord) (867) 980-4099◦ Sanirayaak (Hall Beach) (tatja inuqangittuq)◦ Iglulik (867) 934-4065◦ Iqaluit (867) 975-6362◦ Kimmirut (867) 939-2001◦ Kuugaruk (Pelly Bay) (867) 769-6281◦ Kugluktuk (867) 982-5633◦ Pangniqtuuq (867) 473-8018◦ Mittimatalik (Pond Inlet) (867) 899-8064◦ Qikiqtarjaq (867) 927-8089◦ Kangirliniq (Rankin Inlet) (867) 645-2039◦ Nauyaat (Repulse Bay) (867) 462-4007◦ Qausuittuq (Resolute Bay) (867) 252-3005◦ Sanikiluaq (867) 266-7905◦ Taloyoak (tatja inuqangittuq)◦ Tikirarjuaq (Whale Cove): (867) 896-9961• Maligaliqinirmut Hivayautingit 1-800-873-3130 (akiittuq, angmaumayuq ubluq tamaat Aippiunguraangat Hitammiunnguraangallu unnungmi, 6munngaraikpat 8qaangiqtumut)
---	--

Qilamiuqtuqaliqqat Ikayuutikhangit Ningaqtauhimayunut Arnait Nutaqqanginullu

NUNAVIK (TUNUNNGANI QUEBEC)

<ul style="list-style-type: none">• Paliihimat<ul style="list-style-type: none">◦ Kativik Aviktuqhimayumi Paliihimat 1-800-964-2644 (akiittuq)• Ningaqtunut Ikayurvikhaat<ul style="list-style-type: none">◦ CAVAC (Sapumijiit) Centres d'aide aux victimes d'actes criminels (Ihuinaaqtunit Ayurhaqtitauyut Ikayuurumayunut Katimavia)<ul style="list-style-type: none">• Kuujjuaq (819) 964-2086 uumungaluunniit 1-866-778-0770 (akiittuq)• Salluit (819) 255-8328◦ CALAC Centre d'aide aux victimes d'agression sexuelle de Montréal (Montréal-mi Nuliarnirmut Angiqtauhimaittumik Piyunut Katimavia) (514) 934-4504 (angmaumayuq ubluq tamaat 24/7)• Ayuqhaqtunut Hivavikhaat<ul style="list-style-type: none">◦ Nunavut Kamatsiaqtut Ikayuqtauyumayunut Hivayaut (Baffin Ayuqhaqtunut Hivayautigaluanguyugaluaq) (867) 979-3333 (Iqaluit) unalu 1-800-265-3333 (akiittuq tamarminnit Nunavunmi Nunavingmilu nunallaanginnit) (angmaumayuq ubluq tamaat 7munngaqqat unuktumi 12mut, 7nik ublunganik)◦ Aippariiktut ningaqtauyunit hivayaut (S.O.S. ningaqtauyunit aippariiktunut) (514) 873-9010 Montréal-mi uumungaluunniit 1- 800-363-9010 (akiittuq Québec-mi) (angmaumayuq ubluq tamaat 24/7)◦ Tel-Jeunes (nutaqqat ikayuqtauyumayut hivayaut) 1-800-263-2266 (angmaumayuq ubluq tamaat 24/7)◦ Nutaqqat Ikayuqtauyumayut Hivayaqtakhaat 1-800-668-6868 (akiittuq) qaritauyakkulluunniit uumanikidshelpphone.ca (angmaumayuq ubluq tamaat 24/7)• Arnat Qimaavingit unalu Hivumuurahuarnirmut Iglungit<ul style="list-style-type: none">◦ Ajapirvik (Inukjuak) (819) 254-8401◦ Kuujjuaq Tungasuvvik (819) 964-0536◦ Salluit Inistsiaq (819) 255-8817

NUNATSIAVUT (TUNUNNGANI LABRADOR)

<ul style="list-style-type: none">• Paliihimat<ul style="list-style-type: none">◦ 911 hapkunanieluunniit nampangit nunallaani◦ Happy Valley-Goose Bay (709) 896-3383◦ Hopedale (709) 933-3820◦ Nain (709) 922-2862◦ Rigolet (709) 947-3400◦ Makkovik (709) 923-2405 (Postville-mullu (Qipuqqaq))◦ Sheshatshiu (709) 497-8700 (North West River-mullu)• Ningaqtunut Ikayurvikhaat<ul style="list-style-type: none">◦ Happy Valley-Goose Bay (709) 896-0446◦ Nain (709) 922-2360◦ St. John's (709) 729-0900• Maligaliqinirmut Hivayautingit 1-709-896-5323 (Labrador-mi) uumungaluunniit 1-709-896-5051 (humiliqaak)	<ul style="list-style-type: none">• Ayuqhaqtunut Hivavikhaat<ul style="list-style-type: none">◦ Hope Haven Ikayuqtauyumayunut Hivayautinga 1-888-332-0000 (akiittuq) uumungaluunniit (709) 944-6900◦ Kirkina Iglu (Rigolet) (709) 947-3333◦ Libra Iglu (Happy Valley-Goose Bay) 1-877- 896-3014 (akiittuq) uumungaluunniit (709) 896-3014◦ Nain Qimaavinga 1-866-922-1230 uumungaluunniit (709) 922-1229◦ Nukum Munik Qimaavik Ikayuqtauyumayunut Hivautinga (Sheshatshiu) (709) 497-8869◦ Nutaqqat Ikayuqtauyumayut Hivayaqtakhaat 1-800-668-6868 (akiittuq) qaritauyakkulluunniit uumanikidshelpphone.ca (angmaumayuq ubluq tamaat 24/7)• Arnat Qimaavingit unalu Hivumuurahuarnirmut Iglungit<ul style="list-style-type: none">◦ Happy Valley-Goose Bay Libra Iglu (709) 896-8251◦ Hope Haven Arnat Qimaavinga (Labrador City) (709) 944-7124◦ Kirkina Iglu (Rigolet) (709) 947-3334◦ Labrador West Ilagiiktunut Ayuqhaqtitauyunut Qimaavia (709) 896-8251◦ Nain Qimaavinga (709) 922-1229
---	---

KANATAMI (CITIUYULLU QABLUNAAT NUNAGIYANGINNI)

<ul style="list-style-type: none">• Paliihimat<ul style="list-style-type: none">◦ 911 citiuyunit• Qaritauyakkut naunairumayunut http://www.hotpeachpages.net/canada/index.html	<ul style="list-style-type: none">• Ayuqhaqtunut Hivagvikhaat<ul style="list-style-type: none">◦ Kanatami Katimavingit Ayuqhaqtitauyut Ihuinaaqtunit 1-800-FYI-CALL (akiittuq)◦ Nutaqqat Ikayuqtauyumayut Hivayaqtakhaat 1-800-668-6868 (akiittuq) qaritauyakkulluunniit uumani kidshelpphone.ca (angmaumayuq ubluq tamaat 24/7)
--	--

Ihuarhaqtauyuq Fipyuali 2012-mi